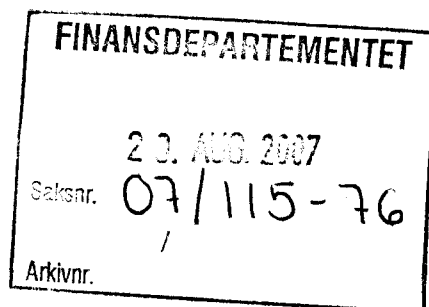

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.
05/4721 Ø KnT

Vår ref.
rk-trynor

Dato
24. august 2007

Høringsuttalelse av utkast til Norges strategi for bærekraftig utvikling

Det vises til brev fra Finansdepartementet av 5. juni 2007. Vi viser også til vårt tidligere innspill til dugnad for bærekraftig utvikling av 19. mai 2006, samt tidligere høringsuttalelse av 11. august 2003 i forbindelse med Bondevik II Regjeringens nasjonale handlingsplan for bærekraftig utvikling.

1. *Klimaendring*

Norges Røde Kors er enig i at klima er en helt sentral utfordring for bærekraftig utvikling. Som en humanitær organisasjon møter vi daglig utfordringer knyttet til klimaendringer både nasjonalt, regionalt og internasjonalt.

Røde Kors' fokus de siste årene, i lys av det stadig økende antall klimarelaterte katastrofer, har vært å øke og effektivisere det nasjonale, regionale og internasjonale beredskapsarbeidet og responskapasiteten i utsatte områder. Dette gjøres bl.a. gjennom tiltak som skal bistå mennesker til å tilpasse seg risikoene knyttet til klimaendring, og dermed redusere deres sårbarhet for å bli direkte berørt.

Norges Røde Kors registrerer at Regjeringens strategi særlig er rettet mot reduksjon av klimagasser nasjonalt. Vi oppfordrer derfor Regjeringen i tillegg til å vektlegge lokal kapasitetsbygging og risikoreduserende tiltak i strategien.

2. *Helse*

Vi er bekymret over manglende fokus på Norges rolle og bidrag til å avhjelpe de globale utfordringene innen helse. Mangel på helsetjenester og helsefremmende tiltak for utsatte grupper øker fattigdommen på verdensbasis og hindrer økonomisk utvikling. I kapittel 5

Norges Røde Kors

Post: P.B. 1 Grønland, 0133 OSLO
Besøk: Hausmannsgt. 7
Fakturerings: Norges Røde Kors, Post-
boks 2967, 7438 Trondheim

Tlf: 22054000
Faks: 22054040
Web: <http://www.redcross.no>
E-post: servicetorget@redcross.no

Bank: 8200 01 76318
Post: 0809 50 90444
Org.nr: NO 864 139 442

vektlegges bl.a. de positive utviklingstrekkene knyttet til helse. Norges Røde Kors er derfor overrasket over at den alarmerende situasjonen knyttet til hiv og aids ikke nevnes, en situasjon som vil kreve en betydelig global innsats i årene fremover.

Den globale helsepersonellkrisen, som har vist seg å være en av de største utfordringene innenfor helse, nevnes ikke. Verdens helseorganisasjon (WHO) anslår en mangel på omlag 4,3 millioner leger, sykepleiere, jordmødre og hjelpepleiere på verdensbasis. Mangelen er mest akutt i de fattigste landene. UDs FN-forum har bl.a. tatt initiativ til videre diskusjon omkring temaet og i løpet av høsten vil fem departementer legge frem et forslag til norsk politikk (nasjonalt og internasjonalt) på den globale helsepersonellkrisen. Norges Røde Kors oppfordrer derfor Regjeringen til å vektlegge denne diskusjonen i det videre arbeidet med strategien for bærekraftig utvikling.

I kapittel 6.1.1 i utkast til strategi fokuserer Regjeringen på å styrke utviklingslandenes tilgang til livreddende medisiner og vaksiner, og at Regjeringen i den forbindelse vil avgi tiårige finansforpliktelser overfor den nye internasjonale legemiddelordningen UNITAID og pilotprosjektet for å utvikle en pneumokokkvaksine. Norges Røde Kors stiller seg positivt til en slik forpliktelse, men vil påpeke at arbeidet for økt tilgang på medisiner må sees i sammenheng med riktig dimensjonerte, faglig kompetente og tilgjengelige helsetjenester. Videre må tilgangen på vaksiner sees i sammenheng med foreldrenes kunnskap om nødvendigheten av å vaksinere barna og deres mulighet til å ta barna til en vaksinasjonspost.

Det er Norges Røde Kors' oppfatning at varige resultater oppstår i samspillet mellom et fungerende helsevesen og det sivile samfunn. Mobilisering og styrking av lokalsamfunnet og deres nettverk av frivillige er en forutsetning for utviklingen av programmer som er komplementære til det nasjonale helsesystemet. Vi etterlyser derfor en sterkere vektlegging av denne dimensjonen i utkastet til strategi for bærekraftig utvikling, se punkt 6 nedenfor.

I de fleste samfunn er tilgang til forebyggende tiltak, behandling samt andre relevante former for helse- og sosialomsorg vanskelig eller fraværende for marginaliserte grupper i befolkningen. Regjeringens strategi bør inneholde konkrete tiltak som møter denne utfordringen. I en nasjonal kontekst vil vi fremheve behovet for å styrke det generelle behandlingstilbudet til rusmisbrukere. I tillegg bør strategien inkludere tiltak for å sikre at alle som befinner seg innenfor Norges grenser har et reelt tilbud om adekvate helsetjenester. Dette innebærer også et helsetilbud til irregulære migranter i Norge.

3. *Kvinner og likestilling*

Det er stor enighet verden over om at internasjonale målsettinger om utvikling og fattigdomsreduksjon bare kan oppnås gjennom et sterkt fokus på kvinner og likestilling. Kjønnforskjellene (tilgang til og kontroll over ressurser, økonomiske muligheter, samt makt og politisk deltakelse) er i utviklingslandene omfattende. At kvinner ikke er likestilt med menn hva gjelder legale, sosiale og økonomiske rettigheter har direkte følger for den økonomiske og sosiale utviklingen i disse landene og blir en hindring i det videre arbeidet for fattigdomsbekjempelse og dermed bærekraftig utvikling. Arbeidet for kvinner og likestilling i utviklingsarbeidet er derfor viktig ikke bare som et mål i seg selv, men som et ledd i å oppnå de øvrige Tusenårsmålene.

Røde Kors-bevegelsen har som formål å bistå de mest sårbare grupper. Analyseverktøy er et virkemiddel som brukes for å sette fokus på kjønn som et av de gitte kriterier for å måle målgruppens faktiske sårbarhet. En slik tilnærming sikrer at kvinners særegne behov og perspektiver blir innarbeidet i aktiviteter og programmer, samt at egne kvinneaktiviteter iverksettes etter behov. I tillegg synliggjøres menns særegne behov. Røde Kors etterstreber en kjønnsbalanse i forbindelse med rekruttering av frivillige i lokalsamfunnet. Involvering og

rekruttering av flere kvinnelige frivillige bidrar til å sikre kvinners tilgang til ulike tjenester og dermed redusere deres sårbarhet. Samtidig bidrar dette til at kvinner står sterkere i de samfunn der den mannlige befolkningen er mye fraværende og der kvinner mye av tiden står alene om utviklingen av sine lokalsamfunn. Et styrket lokalsamfunn er av avgjørende betydning for å skape og sikre bærekraftig utvikling.

Kvinner og likestilling nevnes kort under oversikten over "delmål og viktige handlinger" i kapittel 6.1, men det følger ingen videre utredning om hvordan Norge ønsker å vektlegge og integrere feltet i arbeidet for å sikre bærekraftig utvikling. Vi vil derfor oppfordre Regjeringen til økt vektlegging av betydningen av kvinner og likestilling.

4. Beskyttelse av kulturminner

Strategiutkastets punkt 6.3 fremhever viktigheten av at kulturminner ikke utsettes for skader eller ødeleggelse. Beskyttelse av kulturverdier i væpnet konflikt anses også som en sentral del av internasjonal humanitær rett, som kommer til anvendelse i tilfeller av væpnet konflikt. Norges Røde Kors håper derfor at Norge vil ratifisere 2. tilleggsprotokoll til Haagkonvensjonen av 1954 om vern av kulturarv i tilfelle av væpnet konflikt så snart som mulig. Ødeleggelse av kulturarv er ofte en militær taktikk for å ødelegge et folks identitet og undergrave deres historiske rett til et geografisk område. Haagkonvensjonen av 1954 og 2. tilleggsprotokoll av 1999 til denne konvensjonen tar sikte på å beskytte bygninger og andre gjenstander av særlig stor kulturell betydning.

1954 konvensjonen legger til rette for at statspartene kan merke kulturverdier med konvensjonens beskyttelsesemblem ("the blue shield") slik at kulturminnene lett kan gjenkjennes i tilfelle av væpnet konflikt. Dette er ikke gjort i Norge. 2. tilleggsprotokoll introduserer en liste over forberedende tiltak som bør gjennomføres i fredstid i forhold til sikring av kulturverdier. Partene bør blant annet utarbeide beredskapsplaner for sikring av kulturverdiene i tilfelle av brann og væpnet konflikt. Norges Røde Kors foreslår at Regjeringen inkluderer implementering av 1954 konvensjonen og ratifisering og implementering av 2. tilleggsprotokoll i strategien for bærekraftig utvikling.

5. Offisiell norsk bistand som andel av BNI

Norges Røde Kors har i ulike sammenhenger understreket behovet om å nå målsettingen om 1% av BNI til utviklingsformål i den fattige del av verden slik Regjeringen forplikter seg til i Soria Moria-erklæringen. Vi oppfordrer Regjeringen til å innfri 1 % målet i 2008.

Videre har Norges Røde Kors i tidligere høringsuttalelser, bl.a. 19. mai 2006, understreket at som indikator på bærekraftig utvikling har dette målet likevel relativt begrenset verdi, fordi bærekraftig utvikling er avhengig av faktorer som godt styresett, fravær av korrupsjon, lokalt engasjement, kompetanse, utdanning og eierskap. Vi mener derfor at indikatorer bør utvikles som kan fange opp slike nøkkelelementer fremfor en ren kvantitativ måling av Norges bidrag av BNI.

6. Frivillige organisasjoner

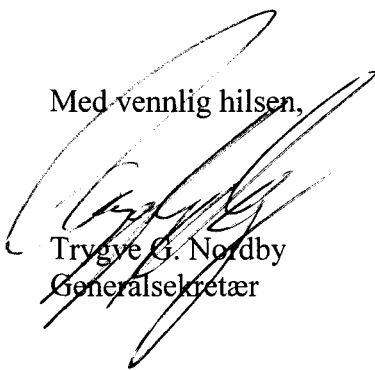
De frivillige organisasjonene i Norge har til sammen 9,6 millioner medlemmer og to millioner frivillige som til sammen utfører 113.000 årsverk. I 2004 hadde organisasjonene driftsutgifter på til sammen om lag 61 mrd. De frivillige organisasjonenes bidrag til bærekraftig utvikling kan deles i aktivitet i utlandet og i Norge. I utlandet handler det oftest om nødhjelp eller lokal

kapasitetsbygging, mens aktivitetene i Norge som oftest handler om sosial utvikling og beredskap til å håndtere store og mindre katastrofer.

Frivilligheten er en viktig bidragsyter til å styrke deltakernes evne til meningsdanning og gir aktiv deltakelse i demokratiske beslutningsprosesser. I tillegg kommer de samfunnsøkonomiske konsekvensene av at frivilligheten står for en stor andel ulønnet arbeidsinnsats. Samtidig må aktivitetene utføres slik at eksempelvis den miljømessige bærekraften ivaretas lokalt og globalt. I høringsutkastet drøftes det offentlige bidrag til bærekraftig utvikling blant annet gjennom systemer for offentlige anskaffelser, miljøinformasjon og utdanning. For å få til en bærekraftig utvikling i og ved frivillig sektor, oppfordrer Norges Røde Kors Regjeringen til å dele erfaringene med systemene slik at frivillig sektor kan lære av det offentlige.

En styrke hos de frivillige organisasjonene er nærheten til lokalsamfunnet og rollen som verdiskaper og utfordrer. Sammen med fraværet av krav om økonomisk gevinst, gjør dette frivillige organisasjoner til viktige aktører for å få til bærekraftige lokale tiltak nasjonalt og internasjonalt. Norges Røde Kors etterlyser en sterkere drøfting av denne dimensjonen i utkastet til strategi for bærekraftig utvikling og vil oppfordre Regjeringen til å vektlegge de frivillige organisasjonenes rolle som bidragsyter til lokal bærekraftig utvikling ved å legge til et nytt delmål i 6.6: *Regjeringen vil legge til rette for frivillige organisasjoners bidrag til utviklingen av bærekraftige lokalsamfunn.*

Med vennlig hilsen,

Trygve G. Nordby
Generalsekretær